

NATURA 2000-GEBIED: DE WIEDEN
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 16 JULI 2020

Aanwezig namens Provincie:

[REDACTED] J, [REDACTED] J (notulist),

Aanwezig namens Terreinbeheerder:

[REDACTED] J (Natuurmonumenten)

Datum bezoek:

16 juli 2020, 9.30-14.30 uur

Doelen

Op 16 juli 2020 hebben wij een bezoek gebracht aan het Natura 2000-gebied De Wieden. Dit in het kader van het jaarlijkse veldbezoek zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het Programma Aanpak Stikstof en het document 'Methodiek Veldbezoek PAS'. Doel van het bezoek was na te gaan of de in de gebiedsanalyse voor het gebied voorziene ontwikkeling van de diverse stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden op koers liggen en hierover in overleg te treden met de betrokken TBO's. Dit betreft een veldimpressie die kan dienen als aanvulling op- en niet ter vervanging van- de reguliere monitorings-systeematiek.

Aandachtspunten tijdens het veldbezoek:

- Uitvoering/effecten gegraven greppels (M13);
- Uitvoering/effecten plagplekken (M15) op bestaande legakkers; afmetingen 10m x 5 m, soms 2 aan elkaar (20m x 5m)
- Beheer t.b.v. Paapje en Kwartelkoning in verbindingzone Giethoorn Zuid
- Ontwikkeling van stikstofgevoelige en zeer zeldzame habitattypen

Het gebied is in beheer bij Natuurmonumenten.

Gegevens:

- Beheerplan Wieden
- PAS Gebiedsanalyse
- Methodiek Veldbezoek PAS

Bijlage(n):

- Foto's (bijlage 1)
- Kaart met de locaties die zijn bezocht (bijlage 2)

Bevindingen per locatie

1. De Vlakte (plotjes 13 en 16 blauwgrasland)

In De Vlakte zijn in de afgelopen winter greppels gegraven (maatregel M13 uit het Beheerplan) en op een 60-tal verspreid over de hele Wieden plaatsen is op en nabij de ribben de verzuurde bovengrond geplagd (maatregel M15 uit het Beheerplan). De greppels zijn nu breder gegraven dan voorheen (nu 1 m breed en ca. 50cm diep, vroeger 60cm). Reden hiervoor is dat ze dan niet helemaal dicht gedrukt worden door het maaibeheer en de invloed van het calciumrijkere oppervlaktewater langduriger is.

De afmetingen van de plagplekken zijn 10m x 5m, soms 2 aan elkaar (20m x 5m).

Aangetroffen soorten in greppels Klein blaasjeskruid (*Utricularia minor*), Groot blaasjeskruid (*Utricularia vulgaris*) en aan de randen daarvan Groen schorpioenmos (*Scorpidium cossonii*) en Waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*), in de geplagde plotjes veel Moerasvaren (*Thelypteris palustris*), Waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*) en Ronde zonnedauw (*Drosera rotundifolia*), op de ribben o.a. Blauwe knoop (*Succisa pratensis*), Poelruit (*Thalictrum flavum*) en Kleine pimpernel (*Sanguisorba officinalis*) en in de kragge (trilveen) troffen wij nog bloeiende Parnassia (*Parnassia palustris*).

2. [REDACTED] J (plotje 9)

Ook in dit gebied zijn afgelopen winter greppels gegraven en plekken van 10m x 5m geplagd.

Aangetroffen soorten in greppels veel Groot blaasjeskruid (*Utricularia vulgaris*), in de geplagde plotjes Waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*), Ronde zonnedaauw (*Drosera rotundifolia*) en op de randen hiervan Dopheide (*Erica cinerea*) en in de kragge zagen wij Zilveren maan (*Bolalia selene*) en Moerassprinkhaan (*Sthetophyma grossum*).

3. **Eelkema** (zeker 25 jaar geleden greppels gegraven). Eelkema behoort al jaren tot één van de betere trilvenen in De Wieden.

Aangetroffen soorten in de greppel Plat blaasjeskruid (*Utricularia intermedia*), Groen schorpioenmos (*Scorpidium cossonii*) en Armbloemige waterbies (*Eleocharis quinqueflora*). De laatste is een zeldzame soort van het kalkmoeras die aan de rand van de greppel stond. In de kragge veel Waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*) en Groenknolorchis (*Liparis loeselii*) en op de ribben o.a. Blauwe knoop (*Succica pratensis*) en Spaanse ruiter (*Cirsium dissectum*)

4. Verbindingszone Giethoorn Zuid

Deze plek hebben wij bezocht naar aanleiding van het recente onderzoek van Sovon waarbij gekeken is naar geschikte broedlocaties voor Paapje en Kwartelkoning. Ter plekke besproken welk beheer noodzakelijk is voor deze beide soorten. In het gebied ligt een perceel dat eigendom is van de provincie en dat zal worden opgenomen in het totale te ontwikkelen oppervlak voor beide soorten. Er is al enige jaren beheer gericht op verschraling uitgevoerd. In overleg met sommige pachters dient gesproken te worden over het beheer gericht op beide soorten. Dat kan betekenen een nog latere maaidatum wanneer Kwartelkoning hier gaat broeden (maaïen uitstellen in dat geval tot eind augustus/begin september).

Conclusies t.a.v. te ontwikkelen habitattypen en maatregelen M13 en M15:

- De ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in het Natura 2000-gebied zijn divers. Omdat maar een klein deel van het oppervlak van de habitattypen bezocht is, kan er niet worden vastgesteld of er afwijkingen zijn ten opzichte van de verwachting in de gebiedsanalyse.
- De indruk is dat de aanpassingen m.b.t. het inlaten van boezemwater er voor zorgt dat het gebied tot hoger in het maaiveld nat blijft.
- Begreppelen van percelen zorgt voor een betere indringing van basenrijk water in de kragges. Dit draagt lokaal bij aan het behoud van trilveen (H7140A). De kwaliteit van de trilvenen die zich ontwikkelen onder invloed van begreppeling is echter niet overal optimaal.
- De gegraven greppels laten plaatselijk voorzichtig positieve ontwikkelingen zien, maar om dit nauwkeurig te volgen is een vergelijking tussen vegetatiekarteringen noodzakelijk. De kartering die momenteel uitgevoerd wordt moet vergeleken worden met de kartering uit 2005-2007. Deze vergelijking moet worden uitgevoerd door een vegetatiekundig bureau.
- Voor het behoud van overgangsvennen op de langere termijn zijn deze relatief kleine ingrepen onvoldoende, gelet op de nog steeds te hoge stikstofdepositie in het gebied, de wegzijging, de droogte, etc.. Het graven van petgaten blijft een noodzakelijke ingreep voor het op gang brengen van jonge verlandingen en het behoud van deze kwetsbare overgangsvennen voor de langere termijn.

Dit verslag is vastgesteld door:

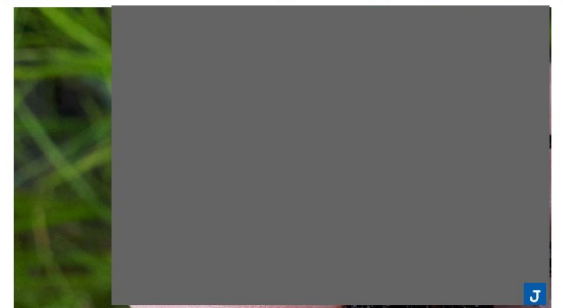
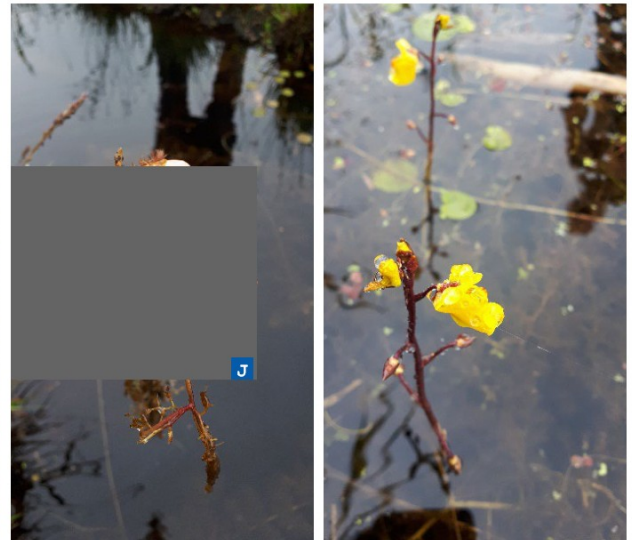
 5 oktober 2020, namens provincie Overijssel

 5 oktober 2020, namens Natuurmonumenten

De Vlake

Gegraven greppel (M13) met Groot blaasjeskruid (rechtsboven) en Klein blaasjeskruid (midden) en Groen scorpioenmos (rechts).

Geplagd plotje (M15) met Ronde zonnedaauw (boven) en Waterdrieblad (rechts).

Blauwe knoop op de ribbe (links) en Parnassia in de kragge.

Gegraven greppel met Groot blaasjeskruid

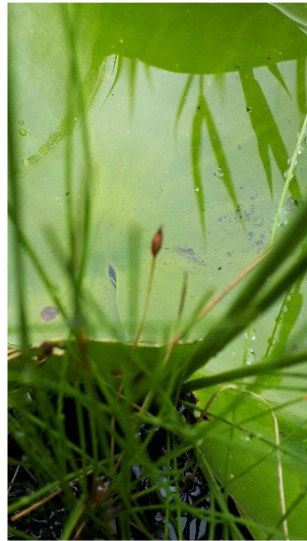
Geplagd plotje 9 (M15) met Ronde zonnedauw en Viervlek (onder) en Dopheide (rechts).

Holpijp (linksonder), Moerasspinkhaan (midden) en Zilveren maan (rechts).

Eelkema

Boven (van links naar rechts): 25 jaar geleden gegraven greppel, Armbloemige waterbies, Groen scorpioenmos en Plat blaasjeskruid.

Onder (van links naar rechts): Groenknolorchis, Blauwe knoop met Zilveren maan en Spaanse ruiter.

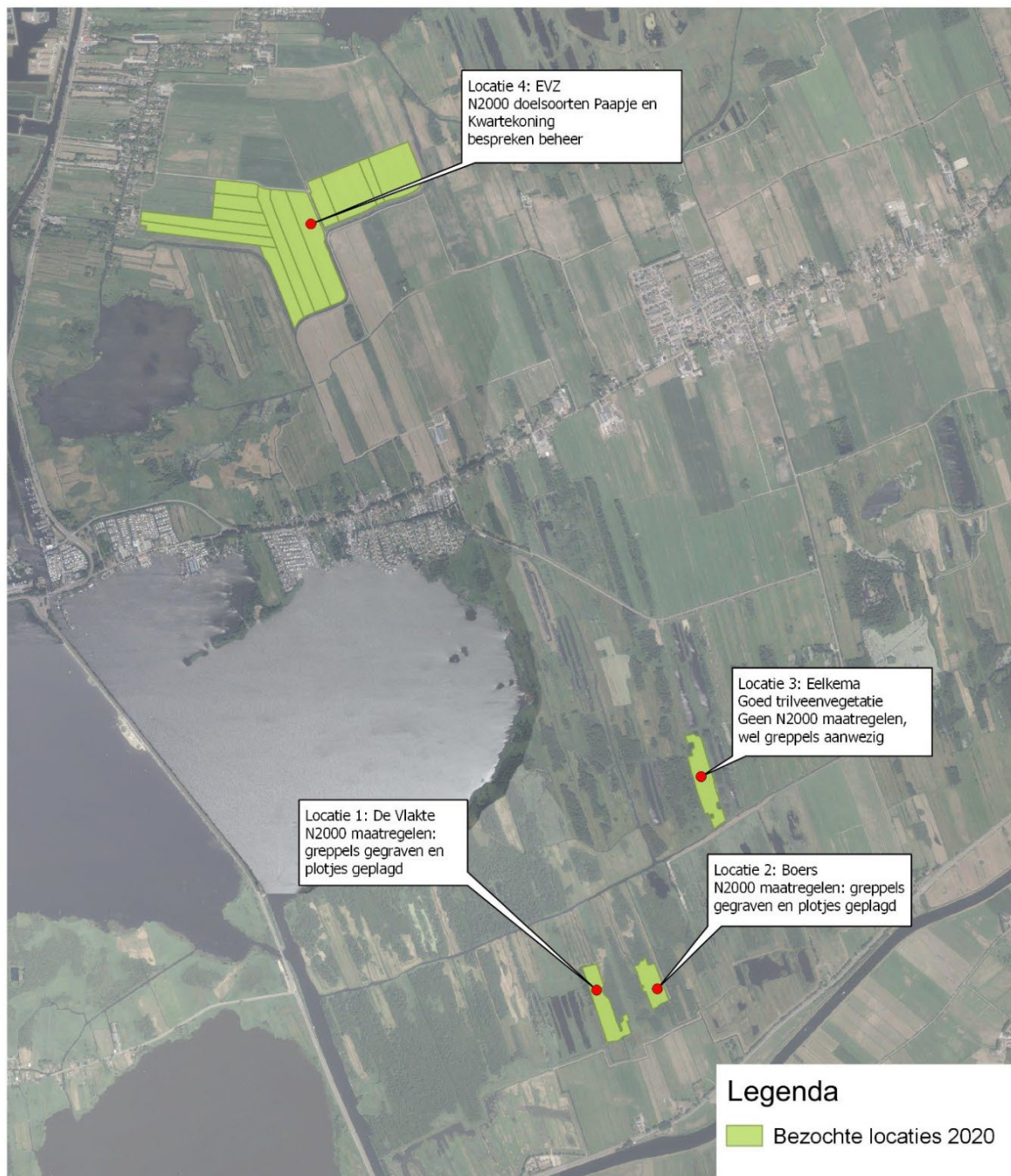

Waterdrieblad (links)

DE WIEDEN

PAS Veldbezoek 16/7/2020

N2000 maatregelen

Bronnen:

- © Vereniging Natuurmonumenten
- © dienst Kadaster en openbare registers, Apeldoorn
- © Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK)

DE WIEDEN

PAS Veldbezoek 16/7/2020

N2000 maatregelen

Bronnen:

© Vereniging Natuurmonumenten

© dienst Kadaster en openbare registers, Apeldoorn

© Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK)

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen